

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 18.5.2005
COM(2005) 196 końcowy

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I
KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO EUROPEJSKIEGO**

Wzmocnione partnerstwo UE-USA i bardziej otwarty rynek w XXI wieku

UZASADNIENIE

1. W “Deklaracji UE - USA dotycząca wzmocnienia partnerstwa gospodarczego”, uzgodniona w czasie szczytu UE - USA w 2004 r., wzywa się partnerów transatlantyckich do opracowania perspektywicznej strategii w celu wzmocnienia stosunków gospodarczych pomiędzy USA oraz UE. W Deklaracji zwrócono się do zainteresowanych osób po obu stronach Atlantyku o dokonanie oceny dwustronnych stosunków gospodarczych oraz wyszukanie środków do usunięcia przeszkód w zakresie handlu, ustawodawstwa i inwestycji.
2. Ze strony UE, dnia 30 września 2004 r. rozpoczęto publiczne konsultacje w trybie on-line. Zwrócono się z prośbą do społeczności przedsiębiorców, organizacji zajmujących się ochroną środowiska i sprawami konsumentów oraz innych zainteresowanych grup o przedstawienie swoich poglądów na temat przeszkód napotykanym w toku prowadzenia handlu lub inwestycji na rynkach drugiej ze stron. Zainteresowanym stronom umożliwiono również przedstawienie swoich poglądów w czasie dwóch konferencji z ich udziałem, które zostały zorganizowane przez Komisję.
3. Uwzględniając reakcje zainteresowanych podmiotów, Komisja zidentyfikowała obszary, którymi należy się zająć we współpracy z USA. Proponowane przez Komisję inicjatywy tworzą pakiet, który ma pobudzić handel i inwestycje między UE i USA na trzech następujących płaszczyznach:
 - regulacje dotyczące rynku transatlantyckiego;
 - dynamika rozwoju wiedzy i innowacji;
 - bardziej skomputeryzowane i bezpieczne granice służące szybszej wymianie handlowej i inwestycyjnej.
4. W odniesieniu do mechanizmów wdrożeniowych, Komisja proponuje, w przekroju wielosektorowym, kombinację wiążących i niewiążących koncepcji, mając na celu zapewnienie nowych bodźców i nowej jakości partnerstwa gospodarczego UE - USA i uwydatniając jednocześnie nasze zaangażowanie w promowanie trwałego rozwoju. Taka kombinacja obejmowałaby przyjęcie ambitnego podejścia do promowania bardziej efektywnej współpracy w zakresie regulacji.
5. Ocena ex-ante przyjętych poniższych wiążących zobowiązań byłaby podejmowana zgodnie z komunikatem¹ w sprawie oceny oddziaływania. Ponadto, w stosunku do wniosków Komisji wynikających z tego komunikatu, a wymagających mandatu Rady, zakłada się przeprowadzanie oceny oddziaływania pod kątem trwałości, zgodnie ze stosowanymi zasadami.

¹ COM(2002) 276.

6. Komunikat określa również kilka propozycji wzmocnienia szerszej politycznej struktury partnerstwa transatlantyckiego.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	5
2.	Uzasadnienie	5
3.	Inicjatywy zmierzające do poprawy funkcjonowania rynku transatlantyckiego	7
3.1.	Ustawodawstwo dotyczące rynku transatlantyckiego.....	7
3.1.1.	Współpraca w zakresie polityki ustawodawczej.....	7
3.1.2.	Ułatwianie inwestycji.....	9
3.1.3.	Polityka konkurencji i jej wdrażanie.....	10
3.1.4.	Zamówienia publiczne	10
3.1.5.	Lotnictwo	11
3.1.6.	Usługi transportu morskiego i sprawy morskie	11
3.1.7.	Rynki finansowe.....	11
3.1.8.	Swobodny przepływ osób	12
3.1.9.	Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych	12
3.2.	Dynamika rozwoju wiedzy i innowacji.....	13
3.2.1.	Nowe technologie.....	13
3.2.1.1.	Technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT): ustawodawstwo na rzecz innowacji.....	13
3.2.1.2.	Przestrzeń kosmiczna	13
3.2.2.	Własność intelektualna.....	14
3.2.3.	Badania i rozwój	14
3.2.4.	Energia	15
3.2.5.	Edukacja i kształcenie zawodowe	15
3.3.	Bardziej skomputeryzowane i bezpieczne granice służące szybszej wymianie handlowej i inwestycyjnej.....	15
4.	Osiąganie celów gospodarczych	17
4.1.	Zestaw narzędzi politycznych	17
5.	Poszerzona struktura stosunków UE - USA.....	18
5.1.	Nowa agenda transatlantycka (NTA) - niezależna ocena	18
5.2.	Nadanie stosunkom UE - USA rangi odpowiadającej naszym ambicjom.....	20
6.	Wnioski i zalecenia	21

1. WPROWADZENIE

Niniejszy Komunikat, w ramach wdrażania „Deklaracji UE - USA dotyczącej wzmocnienia partnerstwa gospodarczego” (zwanej dalej „Deklaracją z Dromoland”), uzgodnionej na szczycie UE - USA w 2004 r., przedstawia pakiet proponowanych inicjatyw zmierzających do pobudzenia handlu i inwestycji między UE i USA. Inicjatywy te dotyczą takich zagadnień jak współpraca w zakresie ustawodawstwa, usługi (w tym na rynkach lotniczym i finansowym), inwestycje, konkurencja, zamówienia publiczne, innowacje i nowe technologie oraz relacja handel - bezpieczeństwo. Proponuje się, w przekroju wielu sektorów, ramy, które będą zobowiązywać obu partnerów do przyjmowania koniecznych środków dotyczących zobowiązań, w celu zapewnienia nowych bodźców i tworzenia nowej jakości partnerstwa gospodarczego między UE i USA oraz dążenia do stworzenia transatlantyckiego rynku bez barier. Ramy te mają wyposażać właściwe władze ustawodawcze w niezbędne narzędzia promowania współpracy i zapobiegania problemom o charakterze ustawodawczym. Polityczny nadzór ma pomóc w zagwarantowaniu wypełniania zobowiązań do osiągania określonych wyników. Dlatego też, Komisja wnioskuje, aby na szczycie UE - USA w 2005 r. uzgodniono z USA deklarację gospodarczą, w celu rozpoczęcia pracy we powyższych obszarach. Należy zachować opcję zakładającą realizację zadań w kilku obszarach w ramach umów wiążących. Niniejszy komunikat przedstawia również kilka propozycji wzmocnienia szerszej politycznej struktury partnerstwa transatlantyckiego.

2. UZASADNIENIE

Stosunki gospodarcze stanowią podstawę relacji UE - USA, których zakres stale się rozszerza. Ich kondycja w dużym stopniu przyczynia się do tworzenia warunków umożliwiających rozkwit transatlantyckich stosunków politycznych w ostatnich dekadach.

W czasie szczytu UE - USA w Dromoland w 2004 r., przywódcy uzgodnili, że będą poszukiwać środków współpracy oraz dobrych praktyk w celu wspierania wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i innowacji i wezwali zainteresowane podmioty po obu stronach Atlantyku do przedstawiania pomysłów dotyczących dalszego rozwoju transatlantyckiej integracji gospodarczej. Za cel obrali sobie przyjęcie na szczycie w 2005 r. perspektywicznej strategii służącej umacnianiu partnerstwa gospodarczego UE - USA. Trzymiesięczny okres konsultacji z zainteresowanymi podmiotami pochodzącymi z UE trwał do 31 grudnia 2004 r. Odpowiedzi zainteresowanych podmiotów zaowocowały kilkoma konstruktywnymi pomysłami. W większość przypadków, odpowiadający skupiali się na potrzebie wyeliminowania barier pozataryfowych, w szczególności na sprawach związanych z przepisami, handlem i bezpieczeństwem¹. Zainteresowane podmioty uznają również, że warunkiem koniecznym dla ożywienia transatlantyckich stosunków

¹ Patrz http://europa.eu.int/comm/external_relations/us/consultation/results/index.htm na temat wkładu zainteresowanych podmiotów.

gospodarczych jest dalszy postęp w zakresie agendy lizbońskiej. Niniejszy komunikat przedstawia propozycje dotyczące wspólnej strategii UE - USA wzmacniającej integrację gospodarczą. Uwzględnia on również opcje wzmocnienia struktur politycznych będących u podstaw stosunków UE - USA.

Dwustronne stosunki handlowe i inwestycyjne, jakie łączą UE i USA, są ilościowo największe na świecie. W 2003 r. całkowita wartość handlu towarami i usługami między UE i USA wyniosła ok. 600 miliardów EUR. Mimo, że spory związane z handlem trafiają na pierwsze strony gazet, w rzeczywistości dotyczą one niespełna 2 % tej wartości. Coraz bardziej wyraźną cechą stosunków gospodarczych UE - USA są ogromne przepływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych (FDI), idące w obu kierunkach. Do 2003 r., przepływy te sięgały 1,4 biliona EUR w ujęciu całkowitych zasobów dwustronnych inwestycji (bezpośrednie inwestycje zagraniczne UE w USA wyniosły 766 miliarda EUR, natomiast bezpośrednie inwestycje zagraniczne USA w Europie wyniosły około 640 miliarda EUR). Z transatlantyckimi relacjami handlowymi związanych jest aż 14 milionów miejsc pracy w UE i USA. Dalsze wspieranie konkurencyjności należy realizować poprzez redukcję kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, promowanie międzynarodowej współpracy w zakresie ustawodawstwa, promowanie praw własności intelektualnej oraz dążenie do otwarcia rynków państw trzecich.

Pomimo tej skali dwustronnych więzi gospodarczych, wiele elementów wciąż zakłóca handel i inwestycje². W umacnianiu tych więzi i zwiększaniu możliwości handlowych ważną rolę odgrywają ulepszone ramy ustawodawcze. Po pierwsze, koszty ograniczeń ustawodawczych w wielu obszarach pozostają znaczne. Stopniowy postęp w zakresie znoszenia tych ograniczeń może skutkować dla przedsiębiorców i konsumentów dużymi korzyściami sektorowymi. Po drugie, musimy stworzyć podwaliny wzrostu i innowacji poprzez większe postępy w rozwoju i integracji naszych gospodarek opartych na wiedzy. Po trzecie, zarówno UE jak i USA stają wobec poważnych wewnętrznych i zewnętrznych wyzwań gospodarczych. USA borykają się z wysokimi deficytami: budżetowym i handlowym, a UE musi poradzić sobie z będącym znacznie poniżej oczekiwań tempem wzrostu gospodarczego. Wreszcie, zarówno UE jak i USA muszą stawić czoła coraz ostrzejszej konkurencji ze strony dynamicznie rozwijających się gospodarek, takich jak Chiny czy Indie.

UE odpowiedziała na te wyzwania poprzez odnowioną strategię lizbońską, która przewiduje ściślejszą integrację i świeży zapał w dążeniu do międzynarodowej zbieżności³ o charakterze ustawodawczym i administracyjnym, przy zachowaniu

² Sprawozdanie Komisji Europejskiej z 2004 r. na temat barier stosowanych przez USA w odniesieniu do handlu i inwestycji - patrz http://trade-info.cec.eu.int/doclib/docs/2005/march/tradoc_121929.pdf.

³ W komunikacie Komisji do Rady Europejskiej z 2.2.2005 „Wspólne działania na rzecz wzrostu i zatrudnienia - Nowy początek strategii lizbońskiej” stwierdza się we fragmencie rozpoczynającym się nagłówkiem „Wzrost gospodarczy i zatrudnienie: wymiar globalny” (strona 19): „Konieczny jest również nowy impuls dla zapewniania zbliżania ustawodawstw i spójności administracyjnej na szczeblu międzynarodowym, w szczególności w zakresie transatlantyckiej wymiany handlowej. *Zapewnianie jak największej spójności standardów na szczeblu międzynarodowym - czy to z naszymi największymi partnerami handlowymi, takimi jak Stany Zjednoczone czy z szybko rozwijającymi się azjatyckimi*

celu długoterminowego, jakim jest trwały wzrost. Dlatego też, pogłębienie partnerstwa gospodarczego UE - USA służy ogólnemu celowi pobudzania wzrostu liczby miejsc pracy i rozwoju gospodarczego oraz promowania innowacji, przy jednoczesnym stymulowaniu handlu i inwestycji. Kilka z tych kwestii odnosi się do trwałego rozwoju we wszystkich jego wymiarach (tj. w aspekcie środowiskowym, społecznym i ekonomicznym). Trwały rozwój zatem powinien zająć znaczące miejsce w partnerstwie gospodarczym UE - USA.

Zakończenie Agendy Rozwojowej Doha w ramach WTO jest nadrzędnym priorytetem w kontekście trwałego wzrostu w wymiarze globalnym. UE i USA współdziałają w celu realizacji tego zadania. Porozumienie o Wolnym Handlu między UE i USA mogłoby osłabić priorytet wielostronności. Światowa Organizacja Handlu (WTO) jest właściwym forum dla dyskusji na temat redukcji ceł. Dwustronne inicjatywy gospodarcze między UE i USA powinny stanowić uzupełnienie procesu WTO, odnosząc się do głównych przeszkód, które mają w gruncie rzeczy charakter ustawodawczy. Porozumienie o wolnym handlu UE - USA nie rozwiąże tej zasadniczej trudności w stosunkach gospodarczych UE - USA.

Pomimo, że kwestie makroekonomiczne będące przedmiotem wspólnego zainteresowania UE i USA są omawiane na różnych płaszczyznach wielostronnych, dwustronna wymiana poglądów w tych kwestiach mogłaby pomóc w opracowaniu wspólnej analizy. To natomiast umocniłoby partnerstwo UE - USA w ujęciu całościowym i ułatwiłoby budowanie konsensusu w kwestiach makroekonomicznych na płaszczyznach wielostronnych.

3. INICJATYWY ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY FUNKCJONOWANIA RYNKU TRANSATLANTYCKIEGO

3.1. Ustawodawstwo dotyczące rynku transatlantyckiego

3.1.1. Współpraca w zakresie polityki ustawodawczej

Wraz ze wzrostem gospodarki transatlantyckiej, w coraz większym stopniu wiadomo, że nie da się już zaspokoić potrzeb związanych z bardziej uczciwą konkurencją i wyższym poziomem ochrony konsumenta i środowiska bez rozszerzenia horyzontów ustawodawstwa. Uświadomienie sobie tego faktu doprowadziło do częstszych i bardziej intensywnych kontaktów między ustawodawcami w UE i USA, w tym urzędami ds. konkurencji. Kontakty takie są ważne, ponieważ ustawodawstwo wprowadzane „w próżni” może powodować zakłócenia gospodarcze lub nawet szkody. Pomimo tego, demokratyczna legitymacja oraz odpowiedzialność wymagają utrzymania ustawodawczej autonomii oraz najwyższych standardów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska i konsumenta.

rynkami, takimi jak Chiny, Indie, oraz innymi krajami sąsiadującymi z UE - pozwoliłoby na znaczące zmniejszenie kosztów i wzrost produktywności. Komisja będzie w aktywny sposób realizować ten program.” - COM(2005) 24.

Powszechnie uważa się, że rynek transatlantycki funkcjonuje bez zakłóceń. Świadczy o tym choćby sama wielkość dziennych operacji, pod względem handlu towarami i przepływów kapitałowych. Jednak w niektórych obszarach potrzebne są bardziej intensywny dialog i lepsza współpraca, w szczególności przed wprowadzaniem ustawodawstwa, co ma służyć unikaniu rozbieżności koncepcyjnych między UE i USA, które to rozbieżności podwyższałyby koszty i ograniczały potencjał wzrostu, a nie służyły dobrze konsumentom, przedsiębiorstwom i innym zainteresowanym stronom.

Pomimo, że zanotowano ważne osiągnięcia w dziedzinie współpracy UE - USA w zakresie ustawodawstwa, wciąż pozostają problemy do rozwiązania. Wyzwaniem jest znalezienie takiego trybu współpracy w zakresie ustawodawstwa, który utrzymywałby w organach ustawodawczych świadomość, że oprócz swojego głównego obowiązku, jaki mają wobec elektoratu krajowego, stają się one obecnie również organami organizacji i ustawodawstwa rynku transatlantyckiego.

Ostatnio podejmowane starania dotyczące poprawy współpracy między organami ustawodawczymi obejmują Wytyczne UE i USA w zakresie współpracy i przejrzystości ustawodawczej, które sporządzono w 2002 r. Bardziej systematyczne podejście opracowano w ramach mapy drogowej dotyczącej współpracy w zakresie ustawodawstwa między UE i USA z czerwca 2004 r. Te dobrowolne instrumenty dotyczą produktów przemysłowych. Stawiają one krok naprzód i skutkują współpracą w kilku sektorach, na ogół zwiększając świadomość potrzeby wzmocnienia współpracy UE - USA w zakresie ustawodawstwa i wywołując pozytywne reakcje ze strony zainteresowanych osób. Jednakże instrumentom tym wciąż brak wyrazistości. Ich skuteczna realizacja często zależy od priorytetów w ramach dostępnych zasobów lub od charakteru mandatów i uprawnień ustawodawczych. Dlatego też stopień zaangażowania władz ustawodawczych we współpracę jest zmienny.

Doświadczenie zatem pokazuje, że pożądanym jest jak najwyższy poziom politycznego wsparcia, jak również programowy mechanizm stałego wyznaczania właściwych celów i priorytetów oraz regularna praca nad stosownymi celami i priorytetami. Doświadczenia z obecnie prowadzonych dialogów w zakresie ustawodawstwa, obejmujących różnorodne obszary, pokazują również, że nie można stosować modelu uniwersalnego („one size fits all”), a konieczna jest elastyczność jako że część dialogów już dobrze funkcjonuje. Korzystając z dotychczas zdobytych doświadczeń, UE i USA powinny obecnie przystąpić do ambitnego etapu jakościowego wzmocnienia współpracy w zakresie ustawodawstwa. W ramach takiego działania, należy zachować indywidualne podejście sektorowe oraz właściwie wykorzystać pełny potencjał całego zestawu narzędzi, od wymiany informacji i budowania zaufania, po instrumenty wiążące wymagające zmian ustawodawczych.

Na umocnione podejście powinny składać się:

- Wzmocniona współpraca programowa, obejmująca następujące kluczowe elementy:
 - (a) terminową wymianę rocznych programów pracy organów ustawodawczych z Komisji i z USA;

- (b) „gorącą linię”, którą należy stosować w przypadku kiedy jedna strona prosi o konsultację na temat nowych, zaplanowanych przez drugą stronę, inicjatyw ustawodawczych, które mogą wywrzeć potencjalny wpływ na jej ważne interesy;
 - (c) rozpoznanie sektorów, w przypadku których współpraca stwarza największe szanse na osiągnięcie zwiększonych korzyści gospodarczych;
 - (d) konsultację w ramach międzynarodowych organów normalizacyjnych na etapie opracowywania nowych norm lub inicjatyw politycznych;
 - (e) zachęcanie do dokonywania proporcjonalnych ocen oddziaływania gospodarczego, społecznego i środowiskowego wykraczające poza granice obu stron;
 - (f) wymianę i prace nad dobrymi praktykami w kontekście metodologii analiz ryzyka w odniesieniu do ochrony konsumentów i środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu zasady ostrożności;
 - (g) dodatkowe środki promujące pogłębione zrozumienie praktyk ustawodawczych drugiej strony oraz bardziej skuteczne i konsekwentne stosowanie koncepcji i narzędzi ustawodawczych. Obejmowałyby one wymianę dobrych praktyk w zakresie ogólnego ustawodawstwa w odniesieniu, na przykład, do przepisów o przejrzystości oraz konsultacjach publicznej.
- Uznawanie równoważności w przypadkach, gdy przepisy i normy, mimo że są różne, zapewniają ekwiwalentne poziomy ochrony i jakości;
 - Opracowywanie wspólnych norm, tam gdzie to właściwe.

3.1.2. *Ułatwianie inwestycji*

Pomimo że przepływy inwestycyjne mają duże znaczenie w stosunkach gospodarczych UE - USA, USA utrzymuje nietypowe ograniczenia w zakresie własności, które wykraczają poza minimum niezbędne ze względów bezpieczeństwa. W sektorze lotniczym, usunięcie ograniczeń, po obu stronach Atlantyku, w stosunku do własności zagranicznej ułatwiłoby przewoźnikom dostęp do kapitału międzynarodowego, który z kolei przyczyniłby się do rozwoju działalności w skali globalnej, wzrostu gospodarczego, skuteczności wynikającej z konkurencji oraz promowania konkurencji i korzyści dla konsumentów. W ogólnym ujęciu, przedsiębiorstwa z UE niepokoi również fakt, że procedury przeglądu i notyfikacji stosowane w Komisji ds. Inwestycji Zagranicznych w USA (CFIUS) przewidują niewspółmierne wymogi związane z kontrolą i nadzorem korporacyjnym oraz kontrolę pracowników zajmujących kluczowe stanowiska. UE powinna dążyć, aby USA zniosły pozostałe ograniczenia w zakresie własności, które należy zastąpić uproszczonymi, uzasadnionymi i współmiernymi wymogami notyfikacyjnymi, w razie potrzeby w ramach przepisów wiążących.

Dodatkową kwestią jest promowanie zmian w zakresie amerykańskiej reformy systemu walki z deliktami, która jest przedmiotem poważnego zainteresowania ze strony inwestorów europejskich, dla których wątpliwe roszczenia odszkodowawcze stanowią czynnik znacznej niepewności w otoczeniu inwestycyjnym w USA.

3.1.3. Polityka konkurencji i jej wdrażanie

W miarę jak gospodarki UE i USA stają się coraz bardziej powiązane, połączenia i przejęcia po jednej stronie Atlantyku coraz częściej mają konsekwencje związane z polityką konkurencji pod jurysdykcją drugiej strony. Komisja Europejska oraz władze USA ds. konkurencji intensywnie współpracują w ramach porozumień z 1991 r. i 1998 r., koordynując działania wykonawcze i wymieniając informacje nieopatrzone klauzulą tajności. W szczególności, w odniesieniu do międzynarodowych karteli będących przedmiotem wspólnego dochodzenia, brak ram umożliwiających wymianę informacji poufnych może utrudniać skuteczną współpracę. UE oraz USA powinny zbadać sposoby przezwyciężenia trudności w takiej wymianie informacji.

3.1.4. Zamówienia publiczne

Otwarcie rynków zamówień publicznych między USA i UE zwiększyłoby konkurencyjność Europy i stworzyło nowe możliwości przedsiębiorstwom z UE (w tym małym i średnim przedsiębiorstwom - MŚP). Pomimo, że porozumienie w sprawie zamówień rządowych WTO (GPA) w znacznym stopniu zwiększyło możliwości pozyskiwania zamówień dla obu stron, USA zawsze były niechętne poprawie sytuacji w tym względzie. Przedsiębiorstwa europejskie wśród najczęstszych ograniczeń dostępu do rynku wymieniają program „Kupuj w Ameryce” („Buy America”), Ustawę o małych przedsiębiorstwach oraz preferencje na szczeblu stanowym.

W celu uzdrowienia obecnej sytuacji, stosunki z USA w dziedzinie zamówień publicznych należy prowadzić na zasadzie wzajemności w oparciu o porozumienie „GPA-plus”. Należy również rozwinąć, w oparciu o dotychczasowe prace, środki towarzyszące, zmierzające do poprawy wzajemnego dostępu do przetargów, w tym obustronne zwiększenie wykorzystywania procedur zamówień drogą elektroniczną.

Ponadto, UE i USA powinny wzmocnić koordynację i współpracę, mając na względzie sprzyjanie postępowi plurilateralnych i wielostronnych negocjacji w sprawie zamówień publicznych: przegląd GPA (tekst i zakres), upowszechnianie uczestnictwa w ramach GPA oraz negocjacje w ramach GATS dotyczące wielostronnego porozumienia w zakresie zamówień publicznych w odniesieniu do usług.

3.1.5. Lotnictwo

Negocjacje dotyczące całościowego porozumienia UE - USA w sprawie usług lotniczych stwarzają wielką szansę na konkretny skutek bliskich stosunków transatlantyckich. Usługi lotnicze są obecnie objęte ramami prawnymi odzwierciedlającymi polityczny i technologiczny krajobraz lat czterdziestych XX w. Usługi lotnicze są obecnie ograniczone w ramach ustawodawstwa odzwierciedlającego polityczny i technologiczny krajobraz lat czterdziestych XIX w.

Porozumienie otworzyłoby liniom lotniczym z UE i USA nowe możliwości gospodarcze oraz uwolniło ogromne korzyści gospodarcze (korzyści dla konsumentów rządu co najmniej 5 miliardów USD rocznie, ponad 17 milionów dodatkowych pasażerów rocznie, nowe miejsca pracy po obu stronach Atlantyku). Całościowe porozumienie UE - USA stworzyłoby solidne podstawy gospodarczo - prawne dla transatlantyckich usług lotniczych. Sytuacja jest na tyle dojrzała, aby kontynuować negocjacje, skupiając się na znaczących korzyściach w całościowym kontekście gospodarki transatlantyckiej. Negocjacje należy prowadzić na podstawie projektu porozumienia, który sporządzono w czerwcu 2004 r. Kluczowych elementów wymaga dalszych postępów: współpraca w zakresie ustawodawstwa (w szczególności w zakresie bezpieczeństwa, pomocy państwa i spraw związanych z konkurencją) oraz prawa dotyczące ruchu. Administracja USA rozważa kluczową kwestię zasad własności i kontroli w odniesieniu do amerykańskich linii lotniczych.

3.1.6. Usługi transportu morskiego i sprawy morskie

Transport morski w znaczący sposób wspiera rozwój handlu światowego i transatlantyckiego. Handel morski stanowi 90 % handlu międzynarodowego (ze względu na ilość), a kilka segmentów rynku, np. handel z wykorzystaniem kontenerów, wykazuje trwale dwucyfrowe tempo wzrostu w skali roku. Przemysły morskie w UE i USA mają wielkie znaczenie gospodarcze jako takie oraz odgrywają kluczową rolę w handlu międzynarodowym. Restrykcyjna polityka może spowodować hamowanie postępu gospodarczego i rozwoju handlu globalnego. Istnieje potrzeba stworzenia ram prawnych dla sektora morskiego, w szczególności w dziedzinie środków bezpieczeństwa, w której należy rozwijać współpracę.

Komisja Europejska rozpoczęła proces projektowania całościowej Polityki Morskiej, podczas gdy administracja amerykańska przyjęła w grudniu 2004 r. plan działania w sprawie oceanów w odpowiedzi na raport komitetu amerykańskiego d.s. polityki oceanicznej we wrześniu 2004 r. Współpracę w tej dziedzinie można by dalej wzmocnić i należałoby w niej zawrzeć takie kwestie jak międzynarodowe zarządzanie oceanem oraz prawo morskie, wymiana danych, badania, bezpieczeństwo morskie i ochrona środowiska, oraz gospodarcze korzystanie z oceanu i jego zasobów w sposób zrównoważony.

3.1.7. Rynki finansowe

Dostęp do kapitału to podstawa inwestycji i innowacji. Już obecnie rynki finansowe UE i USA są w dużym stopniu zintegrowane i obserwuje się na nich znaczne obustronne inwestycje i przepływy kapitałowe. Mimo to, istnieje potrzeba dalszej integracji. Rzeczywista integracja rynków finansowych UE i USA stwarza możliwości obniżenia kosztów transakcyjnych po obu stronach Atlantyku o 60 %, przy dalszym wzroście wartości obrotów o 50 % obrotów i spadku kosztu kapitału własnego o 9 %. W przeciwnym razie, rozbieżności przepisów lub rozprzestrzenianie się uregulowań pomiędzy jurysdykcjami wywołują, w sposób znaczny, ekonomiczny „efekt domina”. W niektórych obszarach, np. w amerykańskim sektorze ubezpieczeń, nadal istnieją tradycyjne bariery rynkowe.

UE i USA są przekonane o potrzebie większej zbieżności i przyjęcia funkcjonalnej równoważności w kluczowych obszarach, takich jak standardy rachunkowości i audytu, wymogi kapitałowe w stosunku do banków, warunki ramowe w bankowości

i na innych rynkach finansowych, w szczególności w stosunku do finansowych konglomeratów. Platforma Dialogu Ustawodawczego Rynków Finansowych (FMRD), z udziałem różnych uczestników po obu stronach Atlantyku, z powodzeniem rozwiązała kilka kluczowych kwestii, takich jak niektóre aspekty wykonawcze ustawy Sarbanes-Oxley'a, możliwość wyrejestrowania spółek europejskich z giełd w USA, czy potrzeba zbieżności standardów rachunkowości. W tej ostatniej sprawie już osiągnięto porozumienie polityczne. W niedługim czasie, należy się spodziewać uznania Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IAS) w odniesieniu do emitentów europejskich w USA; powinno się rozpocząć rozmowy na temat wzajemnego uznawania ubezpieczenia od ryzyka handlowego, a w odniesieniu do sektora reasekuracji, spodziewane jest znalezienie rozwiązań dotyczących zniesienia wymogów zabezpieczeniowych w stosunku do reasekuratorów z UE prowadzących działalność gospodarczą w USA. W kwestiach bardziej ogólnych, takich jak koncepcja nadzoru korporacyjnego, Komisja Europejska oraz odpowiednie organy w USA powinny kontynuować zachęcanie do szerszego dialogu w kontekście Transatlantyckiej Platformy Dialogu na temat Nadzoru Korporacyjnego (TCGD).

3.1.8. Swobodny przepływ osób

Obywatele niektórych Państw Członkowskich UE, którzy chcą wyjechać do USA, nie kwalifikują się nawet do zwolnienia z obowiązku wizowego. UE będzie pracować nad tym, aby, zwolnienie z posiadania wiz na krótkie pobyty w USA zostało rozszerzone na wszystkie Państwa Członkowskie UE.

W ujęciu biznesowym, inwestycje i handel między podmiotami powiązanymi stają się siłą napędową gospodarki transatlantyckiej. Swoboda przepływów pracowników między UE i USA jest niezbędna w kontekście dłuższych pobytów. Należy rozważyć możliwość wprowadzenia inicjatywy podróźnej dla specjalnego statusu "osób zaufanych" w celu ułatwienia podróżowania podróżnych międzynarodowych przy uwzględnieniu procedur bezpieczeństwa.

3.1.9. Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych

Nieuznawanie równoważności kwalifikacji zawodowych stanowi barierę dla przepływu specjalistów oraz ogranicza konkurencję w sektorze usług. Mimo to, próby rokowań w sprawie porozumień o wzajemnym uznawaniu (MRA) w tej dziedzinie nie przyniosły postępów z powodu niewspółmierności wysiłków koniecznych do podjęcia działań, szczególnie związanych z przewyższeniem kwestii jurysdykcji stanowej w USA. W tym kontekście, negocjacje powinny się skupić przede wszystkim na sektorach, w przypadku których istnieje interes gospodarczy lub potrzeba uzasadniona przez dostawców i/lub użytkowników usług specjalistycznych.

W dziedzinie usług architektonicznych, organizacje zawodowe po obu stronach Atlantyku wykazały szczególne zainteresowanie negocjacjami dotyczącymi porozumienia o wzajemnym uznawaniu (MRA), a ich rozmowy zmierzające w tym kierunku są dalece zaawansowane. Rada udzieliła mandatu na negocjacje dotyczące porozumień o wzajemnym uznawaniu w tej dziedzinie, który umożliwi Komisji wynegocjowanie z USA pożądaných porozumień. W tym względzie, USA powinny śmieiej udzielać politycznego poparcia rezultatom dyskusji branżowych, mając na

względnie przygotowanie podłoża pod wiążące porozumienie o wzajemnym uznawaniu między władzami właściwymi do negocjacji porozumień międzynarodowych.

3.2. Dynamika rozwoju wiedzy i innowacji

3.2.1. Nowe technologie

3.2.1.1. Technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT): ustawodawstwo na rzecz innowacji

Organy ustawodawcze po obu stronach Atlantyku zmagają się z wyzwaniem, jakim są szybko rozwijająca się gospodarka cyfrowa oraz zbliżenie technologii telekomunikacyjnych, obliczeniowych i nadawczych. Zainteresowane podmioty po obu stronach niepokoją potencjalne przeszkody wynikające z rozbieżnych systemów ustawodawczych. Komisja Europejska oraz USA prowadzą już rozmowy na temat kluczowych kwestii w ramach Platformy Dialogu UE i USA na temat społeczeństwa informacyjnego, jednak ściślejsza koordynacja programowa przyczyniłaby się do przeciwdziałania nieuzasadnionym rozbieżnościom i sprzyjała rozwojowi innowacyjnych technologii po obu stronach Atlantyku.

Istnieje obszerny zakres dla współdziałania nad wspólnymi szansami i zagrożeniami w zakresie rozwoju ICT. UE i USA powinny sprzyjać powszechnemu rozwojowi kluczowych technologii, takich jak technologie szerokopasmowe, urządzenia identyfikacji częstotliwości radiowych oraz inne innowacyjne technologie, które mogą przyczyniać się do promowania innowacji i wzrostu gospodarczego w skali transatlantyckiej. Jednocześnie, UE i USA powinny starać się przeciwdziałać nadużyciom, które ograniczają, na niekorzyść wszystkich użytkowników, możliwości takich technologii, na przykład poprzez współpracę w celu ograniczenia tzw. „spamu”, oraz powinny przyczyniać się do zwalczania dodatkowych zagrożeń, takich jak programy szpiegujące lub inne formy szkodliwych aplikacji i programów.

3.2.1.2. Przestrzeń kosmiczna

Częściowo z powodu kontroli wywozowych, USA utrzymuje czołową pozycję w obszarach niszowych takich jak niektóre komponenty satelit. Jednak, jak wykazało porozumienie dotyczące Galileo, rozmowy mogą się obecnie odbywać na równorzędnych zasadach, będąc skierowanymi na uznanie wspólnych interesów i stwarzając klimat sprzyjający współpracy w dziedzinie nauk kosmicznych oraz handlowych zastosowań w tym rozwojowym obszarze zaawansowanych technologii.

UE i USA powinny stworzyć zorganizowaną platformę dialogu obejmującego dwa istotne zagadnienia. Pierwsze z nich to promowanie współpracy w takich kluczowych obszarach jak obserwacja Ziemi, nawigacja satelitarna (Galileo, GPS), komunikacja elektroniczna, nauka i badanie kosmosu, jak również wspieranie krajów rozwijających się w działaniach związanych z przestrzenią kosmiczną. Drugie równorzędne zagadnienie to usuwanie pozostałych barier ustawodawczych blokujących tworzenie właściwie funkcjonującego, transatlantyckiego rynku sektora kosmicznego. Zasadniczymi kwestiami, które należy tu wymienić są usunięcie zbędnej kontroli w ramach przepisów USA dotyczących Międzynarodowego Handlu Bronią (ITAR), oraz liberalizacja międzynarodowego rynku wyrzutni.

3.2.2. *Własność intelektualna*

Ochrona praw własności intelektualnej w celu promowania innowacji, zatrudnienia i konkurencji stanowi fundamentalny cel o charakterze gospodarczym zarówno dla UE, jak i dla USA. Istnieje potrzeba zwalczania szerzącego się podrabiania towarów i piractwa, jak również minimalizowania kosztownych różnic w sposobie, w jakim chroni się wartość intelektualną po obu stronach Atlantyku.

W oparciu o zdwojone zaangażowanie wykazane przez UE w dyrektywie wykonawczej z 2004 r., UE i USA powinny umocnić współpracę w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej, począwszy od kontroli stanu rzeczy na własnym terytorium, a następnie podejmując kwestie własności intelektualnej w państwach trzecich, szczególnie poprzez wspólne wysiłki dotyczące zwalczania piractwa i podrabiania towarów. W szerszym kontekście, należy w dalszym ciągu podejmować istotne kwestie prawne, takie jak patenty (badanie konstruktywnych sposobów zmniejszania rozbieżności między kwestią pierwszeństwa dokonania wynalazku a kwestią pierwszeństwa jego zgłoszenia) oraz ochrona nadawców korzystających z nowych technologii. Pogłębiony dialog musi zostać poparty chęcią USA do wdrożenia orzeczeń WTO w sprawie praw własności intelektualnej i do wspierania pełnego udziału Wspólnoty Europejskiej w komitetach Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), w których Wspólnota posiada uprawnienia. Istnieje również potrzeba zapewnienia, aby prawa własności intelektualnej w mediach cyfrowych przybierały formy, które utrzymywałyby tradycyjne zaangażowanie na rzecz równowagi pomiędzy interesami właścicieli treści i konsumentami.

3.2.3. *Badania i rozwój*

W samym centrum odnowy agendy lizbońskiej znajduje się uświadomienie sobie, że badania i rozwój odgrywają ważną rolę w pobudzaniu konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Równocześnie, UE uznaje od pewnego czasu, że budowaniu gospodarki UE w oparciu o wiedzę może sprzyjać podejmowanie działań w ramach kolejnych programów ramowych dla badaczy i instytucji badawczych z państw trzecich. Od 1998 r. podjęto pewną liczbę działań w ramach porozumienia UE - USA o Nauce i Technologii⁴, które obejmują będące w toku wspólne projekty z udziałem przedsiębiorstw i instytutów badawczych z USA w takich obszarach jak materiały przemysłowe, ogniwa paliwowe, inteligentne systemy produkcji, biotechnologia⁵ oraz zagadnienia związane ze zmianami klimatycznymi. W ramach najbliższego, siódmego programu ramowego badań i rozwoju należy wzmocnić współpracę w zakresie powyższych i innych obszarów.

UE i USA powinny w dalszym ciągu współdziałać, aby określić priorytetowe obszary współpracy w dziedzinie badań, w celu:

⁴ Wspomnieć tu również należy porozumienia Euratom z 1996 r. (rozszerzenie) i 2001 r. (synteza).

⁵ W oparciu o pracę Grupy Zadaniowej Komisji Europejskiej i USA ds. Badań Biotechnologicznych, powstałej w 1990 r. jako dwustronny mechanizm konsultacyjny.

- generowania transatlantyckiego wzrostu gospodarczego, budowania nowych rynków transatlantyckich (np. technologii wodorowych ogniw paliwowych oraz nanotechnologii) oraz znajdowania rozwiązań dla wspólnych wyzwań ustawodawczych;
- promowania bezpiecznego otoczenia gospodarczego, w szczególności poprzez współpracę z USA w obszarach związanych z bezpieczeństwem cywilnym. To obejmuje zarówno dziedziny określone w działaniu przygotowawczym Komisji (COM(2004) 72) w sprawie badań w zakresie bezpieczeństwa (obejmujących ochronę przeciw zagrożeniom chemicznym i biologicznym ataków terrorystycznych oraz wsparcie zarządzania kryzysami), jak też, w dziedzinie ICT, technologicznych aspektach bezpieczeństwa oraz niezawodności złożonych systemów sieciowych i infrastruktury informacyjnej, ujętych w programie „technologie społeczeństwa informacyjnego” (IST).

3.2.4. *Energia*

Uwzględniając kontekst wysokich i zmiennych cen ropy naftowej, oraz potrzebę podjęcia kwestii zmian klimatycznych, UE i USA powinny ściślej współpracować nad wzmocnieniem dialogów politycznych na temat wydajności energetycznej i kwestii odnawialnej energii, jak i nad rozwijaniem energooszczędnych technologii (np. wychwytywania i przechowywania dwutlenku węgla oraz innych technologii o niskim zużyciu węgla).

3.2.5. *Edukacja i kształcenie zawodowe*

UE i USA powinny w dalszym ciągu współdziałać, aby odnawiać i wzmacniać aktualne Porozumienie w sprawie Szkolnictwa Wyższego i Kształcenia Zawodowego, które wygasa pod koniec 2005 r., w celu wspierania wymian międzyludzkich, pracy nad środkami politycznymi w kwestiach takich jak jakość i zgodność systemów edukacji i szkolenia, dostęp do kształcenia ustawicznego dla wszystkich oraz otwarcie systemów edukacji i szkolenia na świat. Należy zbadać możliwości promowania badań, jak i wymiany wykładowców uniwersyteckich, badaczy oraz studentów w dziedzinach, które przyczyniają się do wzmacniania gospodarczych stosunków UE-USA.

3.3. **Bardziej skomputeryzowane i bezpieczne granice służące szybszej wymianie handlowej i inwestycyjnej**

W następstwie 11 września 2001 r., USA rządy na całym świecie wprowadziły nowe środki bezpieczeństwa. Podmioty zainteresowane po obu stronach Atlantyku podkreślały wymierny wpływ, jaki środki te wywierają na handel międzynarodowy. Wyzwanie polega na znalezieniu równowagi między podwyższonymi wymogami bezpieczeństwa a kontynuacją swobodnych i bezpiecznych przewozów handlowych i pasażerskich. Niezakłócony handel i skuteczniejsze środki bezpieczeństwa nie są ze sobą sprzeczne. Zapewnieniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa mogą również służyć środki ułatwiające handel skierowane na gwarantowanie konkurencji na równych zasadach oraz przyspieszenie procedur w stosunku do podmiotów gospodarczych przestrzegających przepisów.

W oparciu o dotychczasową, udaną pracę w kontekście porozumienia UE - USA o umocnionej współpracy celnej w obszarze bezpieczeństwa transportu, UE i USA powinny w dalszym ciągu pogłębiać dialog, opierając się na zasadach wzajemności i wzajemnego uznawania..

Szczegółnej uwagi wymagają:

- wspieranie ogólnych celów określonych w ramach porozumienia między Wspólnotą Europejską a USA o umocnionej współpracy celnej w obszarze bezpieczeństwa transportu, a tymi celami są: (i) pełna wzajemność i wzajemne uznawanie w zakresie standardów bezpieczeństwa, oceny ryzyka, środków i wyników kontroli oraz programów partnerstwa przemysłowego, oraz (ii) współpraca w zakresie takich środków, jak koncepcja pojedynczego okna, pojedynczy punkt dostępu oraz elektroniczny system cel, które zostaną wprowadzone do ustawodawstwa celnego Wspólnoty;
- wymiana dobrych praktyk i współpraca w zakresie wprowadzania w UE koncepcji „autoryzowanego podmiotu gospodarczego” (APG). Celem powinno być wyjście poza wyłącznie zgodność koncepcji APG z amerykańskim programem partnerstwa celno-handlowego na rzecz zwalczania terroryzmu (C-TPAT) poprzez zwrócenie się do USA o rozszerzenie ich koncepcji, tak aby w pełni pokrywała się ona z koncepcją UE i osiągnięcie wzajemnego uznawania i wzajemności obu programów;
- Podjęcie uzgodnień ze stroną amerykańską, aby unikać podwójnych kontroli, co wynika ze stosowania równoległych zbiorów istniejących, czasami sprzecznych, norm. Należałoby natomiast położyć nacisk na wzajemne uznawanie i wzajemność. W odniesieniu do kontroli celnych, należy aktywnie dążyć do osiągnięcia ogólnych celów wzajemnego uznawania i wzajemności w zakresie norm i środków kontrolnych.
- Skupienie rozmów z USA na temacie wdrażania „Ustawy o publicznym zdrowiu, bezpieczeństwie oraz gotowości i reakcji na terroryzm biologiczny”, tak aby zagwarantować jej minimalny wpływ na handel;
- Zapewnienie nowego bodźca do rozwoju globalnych norm bezpieczeństwa, w szczególności poprzez promowanie norm bezpieczeństwa uzgodnionych pomiędzy Wspólnotą Europejską i USA w ramach Światowej Organizacji Celnej (WCO), Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ICAO) oraz Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO). Aktualnym przykładem jest przygotowanie, na forum WCO, projektu ramowych norm bezpieczeństwa i wspierania globalnego handlu, który zostanie przyjęty przez Radę ds. Współpracy Celnej w końcu czerwca 2005 r., a następnie wdrożony przez członków WCO.
- Inne dziedziny, w których UE i USA dzielą niepokojące to walka z oszustwami korporacyjnymi i finansowymi, pranie brudnych pieniędzy, finansowanie terroryzmu, oszustwa finansowe i unikanie płacenia podatków, korupcja oraz inne nieuczciwe praktyki finansowe i korporacyjne. UE i USA powinny zatem zachęcać swoich partnerów do przyjmowania najwyższych standardów przejrzystości, wymiany informacji i współpracy między właściwymi władzami.

Gdy Wspólnota będzie mogła zostać pełnoprawnym członkiem WCO na podstawie wniosku, który po raz pierwszy złożyła w 2000 r., będzie wtedy w stanie lepiej przyczyniać się do ogólnoświatowych postępów w kwestiach bezpieczeństwa. Wsparcie USA dla wspomnianego wniosku miałyby w tym względzie ogromne znaczenie.

4. OSIĄGANIE CELÓW GOSPODARCZYCH

Zainteresowane podmioty, z którymi UE przeprowadziła konsultacje, podkreślały, że gospodarczym inicjatywom UE i USA w przeszłości często nie udawało się przyciągnąć politycznego zainteresowania, koniecznego dla zaistnienia tak długo, aby osiągnąć zadawalające wyniki.

W opinii Komisji, w czasie szczytu w 2005 r. przywódcy powinni pokierować negocjatorów, aby wykorzystali oni wszelkie środki do osiągnięcia jakościowego postępu w stosunkach gospodarczych UE - USA. Należy podwoić polityczne zaangażowanie wyższego szczebla, między innymi potwierdzając w czasie szczytu UE - USA ogólny cel, którym jest dążenie do transatlantyckiego rynku bez barier.

4.1. Zestaw narzędzi politycznych

Do rozwoju powyżej określonych inicjatyw gospodarczych należy wykorzystać między innymi następujące środki:

- stworzenie Forum Współpracy w zakresie ustawodawstwa, w którym uczestniczyłyby najwyższe rangą organy ustawodawcze z obu stron, spotykając się przed szczytami UE - USA i przedstawiając liderom tych szczytów roczną mapę drogową zawierającą cele i priorytety na przyszłość. W swoich pracach, Forum powinno uwzględnić i rozwinąć siedem kluczowych elementów wzmocnionej współpracy programowej w zakresie ustawodawstwa, które zostały określone w sekcji 3.1.1, omówić ogólne kierunki polityki ustawodawczej oraz ukierunkować oraz nadać większy rozmach obecnym i przyszłym platformom dialogu na temat ustawodawstwa, a także dokonać przeglądu postępów we wdrażaniu mapy drogowej. Forum powinno oczekiwać zaangażowania ze strony zainteresowanych podmiotów;
- wspieranie dialogu między ustawodawcami obu stron w kwestii priorytetów współpracy w zakresie ustawodawstwa, będącego ważnym zewnętrznym wymiarem reform w zakresie ustawodawstwa prowadzonych w skali krajowej, co ma służyć przezwyciężeniu wewnętrznych przeszkód, takich jak zezwolenia oraz problemy z zasobami, dla współpracy w zakresie ustawodawstwa;
- W razie potrzeby, współpraca w zakresie podejmowania wyzwań dotyczących państw trzecich lub w zakresie wspierania dwustronnych wniosków na forum międzynarodowym;
- Wiążące porozumienia sektorowe, na przykład:
 - (a) osiągnąć postępy w kilku kwestiach gospodarczych, o których mowa w sekcji 3.1, w tym ułatwień dla inwestycji, zamówień publicznych,

lotnictwa, usług transportu morskiego oraz wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych lub

- (b) w przypadkach gdy dobrowolna współpraca w zakresie ustawodawstwa nie jest wystarczającym narzędziem w danym sektorze, szczególnie gdy w przeciwnym wypadku nie da się osiągnąć postępów lub gdy istniejące protokoły ustaleń między organami ustawodawczymi okazały się niewystarczające, aby zapewnić postęp. Porozumienia takie powinno się wspierać poprzez przydzielanie odpowiednich mandatów oraz alokację właściwych środków, zabezpieczając je w taki sposób, aby zapewnić ich wykonalność w skali krajowej i międzynarodowej. Wspomniane porozumienia sektorowe, zawarte z inicjatywy organów ustawodawczych, nie byłyby z uszczerbkiem dla autonomii ustawodawczej.
- Uwzględniając postępy w odniesieniu do współpracy w zakresie ustawodawstwa, należałoby zwrócić uwagę na wiążące podejście horyzontalne w obszarze kompetencji Wspólnoty, obejmujące siedem kluczowych elementów wzmocnionej współpracy sektorowej objętej sekcją 3.1.1. Poprzez powyższe, wiążące stałoby się jedynie zobowiązanie do współpracy i konsultacji w tych obszarach. Podejście takie nie stanowiłoby uszczerbku dla ustawodawczej autonomii, określając wiążące dla stron wyniki lub wspólne metodologie.

Należy również zbadać opcję utworzenia wspólnej grupy zadaniowej przedsiębiorstwa-konsumenci-rząd, czerpiącej ze wspólnych zasobów Transatlantycznych Platform Dialogu Przedsiębiorców i Konsumentów.

5. POSZERZONA STRUKTURA STOSUNKÓW UE - USA

Obserwacja ram stosunków gospodarczych UE - USA nieuchronnie przywołuje związaną z nimi kwestię struktur politycznych⁶.

5.1. Nowa agenda transatlantycka (NTA) - niezależna ocena

NTA została ustanowiona w 1995 r. Z myślą o jej dziesiątej rocznicy, Komisja Europejska zleciła sporządzenie niezależnego raportu⁷ oceniającego stopień osiągnięcia postawionych w agendzie celów oraz proponującego możliwości na przyszłość.

Raport pokazuje, że wyniki współpracy UE - USA w dziesięciolecie od 1995 r. były na ogół dobre. Wiele z najważniejszych celów NTA, takich jak na przykład te związane z Europą Środkowo-Wschodnią i Bałkanami, zostało w zasadzie

⁶ Składają się na nie obecnie: Deklaracja Transatlantycka z 1990 r. oraz Nowa Agenda Transatlantycka z 1995 r.

⁷ „Przegląd ram stosunków między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi - niezależne studium”, raport zespołu akademickiego prowadzonego przez prof. Johna Petersona, przedstawione dnia 18 kwietnia 2005 r.

osiągniętych. NTA sprawiła, że wymiana między UE i USA stała się bardziej intensywna, systematyczna i produktywna. Podmioty, które wcześniej współdziałały w niewielkim stopniu, nawiązały dialog. NTA w ogólnym ujęciu wykazywała się, często działając w ramach poszerzonych kompetencji UE, wystarczającą elastycznością, aby podjąć nowe kwestie, takie jak bezpieczeństwo wewnętrzne oraz zwalczanie terroryzmu. Prowadzono również postępującą współpracę w kwestiach polityki zagranicznej.

W raporcie ocenia się, dokonania na poziomie stosunków polityczno-gospodarczych UE - USA ocenia się jednakże jako mieszane, wymieniając niewielkie wdrożenie porozumień gospodarczych i potrzebę zaangażowania kluczowych, pod względem ustawodawczym i regulacyjnym, podmiotów. We wniosku, raport wskazuje, że agendę polityczno-gospodarczą UE - USA należy ponownie uaktywnić.

Jednym z wniosków sprawozdania jest również stwierdzenie, że dialogowi UE - USA brakowało udziału najwyższego politycznego i urzędniczego szczebla oraz że sama UE jest słabo rozumiana w Waszyngtonie. Ponadto, sprawozdanie ujawniło powszechną świadomość defektów w NTA. Po pierwsze, wielu ubolewało nad tym, że brak politycznego zaangażowania ogranicza możliwości NTA do podejmowania ważniejszych problemów. Po drugie, narzekano na mały rozgłos publiczny i postrzeganie NTA jako technokratycznego eksperymentu. Po trzecie, zarzucano agendzie, że jej procedury są nazbyt rozbudowane i niewspółmierne do rzeczywistych wyników, że cechowała ją tendencja do przeciążenia różnymi kwestiami oraz że nie wyznaczono priorytetów w stosunku do kluczowych kwestii strategicznych. Wreszcie, panowało odczucie, że brak przejrzystości doprowadził do słabego poczucia zaangażowania ze strony Państw Członkowskich UE oraz że nie udało się zaangażować ustawodawców i umożliwić im uczestniczenie w wymianie.

Raport wskazuje, że niektóre z zainteresowanych podmiotów argumentowało, że osiąganie postępów wymaga nadrzędnego porozumienia o partnerstwie UE - USA. Przewagą takiego porozumienia byłoby to, że stosunki z USA zostałyby oparte, po raz pierwszy, na solidnym fundamencie umownym. Raport ujawnia, że w kręgach politycznych po obu stronach Atlantyku, takie porozumienie zyskałoby słabe poparcie. Wyrażono również ostrzeżenie przeciwko niebezpieczeństwu rozbudzania oczekiwań ponad poziom politycznie osiągalny.

Na koniec, raport wysuwa wniosek, że NTA powinna przybrać bardziej całościowe, nadrzędne ramy, przy zmobilizowaniu większego zaangażowania politycznego.

5.2. Nadanie stosunkom UE - USA rangi odpowiadającej naszym ambicjom

Komisja uważa, że istnieje potrzeba podniesienia politycznej rangi stosunków UE - USA i sprawienia, aby były one bardziej strategiczne i skuteczne, w celu realizacji naszej wspólnej wizji bardziej demokratycznego, pokojowego i prosperującego porządku międzynarodowego. Czas jest właściwy. Ostatnie wizyty w Brukseli Prezydenta i Sekretarza Stanu USA pokazały, że USA również dostrzega potrzebę bliższej współpracy.

Wynikiem tego mogłaby być odnowiona deklaracja transatlantycka, podkreślająca wspólne wartości i wyznaczająca priorytety wspólnego działania, w oparciu o uświadomienie sobie, że UE i USA są w dużym stopniu wzajemnie od siebie zależne

gospodarczo i że pragną rozwiązywać wspólne wyzwania o charakterze globalnym i regionalnym⁸. Mogłaby ona podnieść polityczną rangę dialogu UE - USA, przy równoczesnym wyłanianiu się UE na arenie międzynarodowej, będącym w szczególności wynikiem reformy instytucji polityki zagranicznej UE.

Ponadto, potrzebne są świeże wysiłki, aby zaangażować ustawodawców w wymianę UE - USA bardziej bezpośrednio, celem uzupełnienia, po stronie UE, braków zrozumienia roli, jaką odgrywa Kongres USA, a po stronie USA, roli jaką odgrywa Parlament Europejski. Ponowna organizacja dialogu ustawodawczego powinna stać się częścią szerszego działania w dążeniu do uczynienia relacji UE - USA procesem bardziej oddolnym.

Zreorganizowane ramy stosunków UE-USA będą musiały odzwierciedlać stosowne przepisy Traktatu Konstytucyjnego po jego przyjęciu.

Wobec powyższego, Komisja zaleca, aby przeanalizować następujące opcje:

- udzielenie omawianym relacjom silnego politycznego poparcia, które będzie mogło służyć za podstawę i ulepszyć obecne ramy stosunków;
- skupienie się w czasie szczytów UE - USA na określaniu strategicznych priorytetów oraz ocenie postępów w realizacji celów z lat poprzednich;
- negocjowanie nowego wspólnego planu działań dotyczącego wdrażania priorytetów polityki oraz uaktualnianie go w czasie corocznego szczytu UE - USA;
- stworzenie forum wymiany poglądów w kwestiach makroekonomicznych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- umocnienie Transatlantyckiej Platformy Dialogu Ustawodawców (obejmującej przedstawicieli Parlamentu Europejskiego oraz obu Izb Kongresu USA) jako pierwszego etapu w kierunku pełnoprawnego „Zgromadzenia Transatlantyckiego”⁹. Dialog ten miałby być oparty na szerszym, niż ma to miejsce obecnie, rozumieniu zadań, obejmujących kwestie ustawodawcze omówione w sekcji 4.1 powyżej. Należałoby tu uwzględnić następujące elementy:

⁸ Podobną ideę zaproponował Prezydent John F. Kennedy w czasie swojego przemówienia w Filadelfii 4 lipca 1962 r.: „... Stany Zjednoczone będą gotowe na Deklarację Niepodległości, ... będziemy przygotowani do dyskusji ze zjednoczoną Europą na temat sposobów i środków tworzenia konkretnego atlantyckiego partnerstwa, obopólnie korzystnego partnerstwa między nową unią wyłaniającą się obecnie w Europie i starą Unią Amerykańską zawiązaną na tej ziemi 175 lat temu. Nie da się tego wszystkiego zrobić w ciągu jednego roku, jednak niech świat wie, że to jest naszym celem.”

⁹ W tym względzie, uchwała Parlamentu Europejskiego z 13 stycznia 2005 r. w sprawie stosunków transatlantyckich stwierdza, że Parlament „uważa, że należy w pełni uruchomić Transatlantycką Platformę Dialogu Ustawodawców, że między stronami powinien powstać, w trybie natychmiastowym, system wczesnego ostrzegania oraz że istniejąca wymiana międzyparlamentarna powinna stopniowo przeradzać się w faktyczne 'Zgromadzenie Transatlantyckie'.”

- (c) generowanie efektów synergii dzięki dialogowi w ramach TLD i NTA, przy udziale wybranych przedstawicieli o odpowiednich specjalizacji politycznej i poprzez koordynowanie spotkań;
 - (d) nakłanianie Parlamentu Europejskiego oraz Kongresu USA do: (i) podejmowania nowych, współfinansowanych programów wymiany służb ustawodawczych, i (ii) stworzenia niewielkiego, ale operatywnego sekretariatu TLD;
 - (e) sponsorowanie grup studyjnych UE dla członków Kongresu USA, które byłyby przyjmowane przez Reprezentacji Komisji w Waszyngtonie;
 - (f) organizowanie posiedzeń ustawodawców przed szczytami UE - USA;
- promowanie dialogu między przedstawicielami społecznych partnerów z UE i USA, w tym trójstronną konferencję w dziedzinie stosunków przemysłowych;
 - odświeżenie dialogu między społeczeństwami obywatelskimi UE i USA, środowiskiem akademickim i innymi specjalistami;
 - rozwój wymiany między obywatelami.

Komisja przeanalizuje również rozpoczęcie wraz z Państwami Członkowskimi kampanii w USA rozpowszechniającej wiedzę o tym czym jest i czym zajmuje się UE.

6. WNIOSKI I ZALECENIA

Zaproponowane powyżej inicjatywy mają stworzyć pierwszy spójny pakiet działań zmierzających do ustanowienia wspólnej perspektywicznej strategii wzmocnienia wysiłków w ramach partnerstwa gospodarczego między UE i USA na rzecz budowy rynku bez barier oraz mają wzmocnić szersze ramy stosunków UE - USA. Jednocześnie, UE i USA muszą uświadomić sobie, w duchu jaki przyświecał UE przy odnowie agendy lizbońskiej, że z działań zaproponowanych w ramach Transatlantyckiego Partnerstwa Gospodarczego z 1998 r. zrealizowano niespełna połowę. Dlatego też warunkami koniecznymi dla jakichkolwiek nowych inicjatyw muszą być znacząca jakościowa poprawa współpracy oraz regularne, staranne określanie priorytetów wraz z kontrolą wyników ich realizacji na szczeblu politycznym i szczeblu wyższym urzędniczym, w tym stałe powiązanie z corocznym szczytem. Wysuwaniu nowych pomysłów musi towarzyszyć zarówno dyscyplina, jak i podejście realistyczne.

Komisja zaleca:

- aby na podstawie niniejszego komunikatu, Komisja wraz ze Stanami Zjednoczonymi, kierując się powyższymi propozycjami, sporządziły wspólną strategię wzmocnienia partnerstwa gospodarczego UE - USA w formie deklaracji złożonej w czasie szczytu UE - USA w 2005 r. Deklaracja ta:

- (a) ustanowiłaby w sposób jak najbardziej precyzyjny, cele i sektory, które miałyby zostać objęte jakościowym postępowaniem w ramach partnerstwa gospodarczego UE - USA na rzecz rynku bez barier;
 - (b) wyznaczałaby kompetentnych negocjatorów, po obu stronach i w kontekście uzgodnionych sektorów, do sporządzenia, w okresie sześciu miesięcy, rozpisanych w czasie planów wdrożeniowych zakładających osiągnięcie jak najpełniejszego zakresu celów wyznaczonych w niniejszym komunikacie, a negocjatorzy ci wykorzystywaliby odpowiednią kombinację koncepcji o charakterze niewiążącym i wiążącym;
- aby w okresie poprzedzającym szczyt UE - USA w 2005 r. zbadać opcje określone w sekcji 5, mające wzmocnić całościowe ramy stosunków UE - USA oraz, jeżeli obie strony uznają to za stosowne, aby przygotować wniosek skierowany do przywódców, odpowiednio wcześniej przed szczytem UE - USA w 2006 r.

FORMULARZ OCENY ODDZIAŁYWANIA

TYTUŁ WNIOSKU

Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wzmocnione partnerstwo gospodarcze UE - USA w XXI wieku

NUMER REFERENCYJNY DOKUMENTU

1. JAKIE ODDZIAŁYWANIE MOŻE WYNIKAĆ Z WNIOSKU?

1.1 *Oddziaływanie gospodarcze*

Wytworzenie dodatniego oddziaływania gospodarczego jest podstawą inicjatywy Komisji mającej na celu wzmocnienie transatlantyckiego partnerstwa gospodarczego

Jest prawdopodobne, że wiosek będzie bodźcem do rozwoju gospodarczego w UE. Obniżenie barier po obu stronach Atlantyku będzie prowadziło do powstania większej ilości możliwości handlowych, inwestycyjnych i przetargowych. Usunięcie omawianych przeszkód przyczyni się do bardziej wydajnej produkcji towarów oraz zwiększonego świadczenia usług w Europie i pociągnie za sobą korzyści wynikające z ekonomii skali. Ponadto, możliwe jest osiągnięcie wzajemnego uznawania lub nawet harmonizacji różniących się norm, które obecnie stanowią przeszkodę w handlu, z korzyścią dla przedsiębiorstw w zakresie obniżania kosztów.

Wzmocniona współpraca z USA w dziedzinie badań i rozwoju przyczyni się znacząco do stymulowania innowacji. W sektorach, w których istnieje potencjał dla nowych rynków transatlantyckich, a nawet globalnych, (na przykład w technologii wodorowych ogniw paliwowych), wspólne badania będą promowały rozwój nowych technologii. Ponadto, planowane prace w dziedzinie praw własności intelektualnej (IPR) mogą potencjalnie doprowadzić do lepszej ochrony IPR, poprzez dostarczanie bodźców do przeprowadzania badań w celu rozwijania innowacyjnych produktów oraz procedur.

1.2 *Oddziaływanie na środowisko naturalne*

Przedstawiciele organizacji ochrony środowiska zostali zaproszeni do uczestniczenia w procesie konsultacji z zainteresowanymi podmiotami. Jednakże, jako że planowane opcje polityczne są nadal szerokie i musiałyby zostać przekształcone w bardziej konkretne propozycje, konkretne niepokoje związane z potencjalnym oddziaływaniem na środowisko naturalne będą musiały zostać rozważone podczas późniejszego etapu. W tym miejscu właściwe jest stwierdzenie, iż omawiane oddziaływanie na środowisko naturalne proponowanego komunikatu będzie prawdopodobnie ograniczone i w globalnym wymiarze pozytywne. Ograniczenie barier w handlu, które może wynikać z partnerstwa UE-USA oraz związany z nim wzrost gospodarczy powinno zwiększać zyski w zakresie wydajności w korzystaniu z zasobów naturalnych. Możliwy efekt skali, tj. zwiększone wykorzystanie zasobów związane ze wzrostem gospodarczym, powinno być mniej znaczące i powinno zostać złagodzone przez obie Strony, które mają wystarczającą zdolność i ramy ustawodawcze, aby poradzić sobie z takim oddziaływaniem.

Ponadto, wspomniane partnerstwo będzie promowało lepszą koordynację polityki handlowej USA i UE w obszarach, które są zupełnie podstawowe dla ochrony środowiska i zdrowia konsumentów, jak np. polityka sanitarna i fitosanitarna, handlu i środowiska.

W przypadku, w którym zaproponowane opcje polityczne prowadziłyby następnie do wiążących zobowiązań lub wniosków ustawodawczych, zostałaby przeprowadzona bardzo dokładna ocena oddziaływania na środowisko, zgodnie z Komunikatem w sprawie Oceny Oddziaływania COM/2002/0276 wersja ostateczna.

1.3 *Oddziaływanie społeczne*

O ile obniżenie barier w handlu i inwestycjach będzie wspierać wzrost gospodarczy, jest prawdopodobne, że wniosek wywrze dodatni wpływ na *zatrudnienie*. W odniesieniu do *zarobków*, należy wspomnieć, że niepokoi o to, że otwarcie rynku będzie ujemnie wpływać na zarobki nie mają uzasadnienia w kontekście transatlantyckim, ze względu na porównywalność poziomu zarobków.

Należy zauważyć, iż jednym z wyrażanych celów wniosku jest polepszenie współpracy transatlantyckiej w zakresie *norm zdrowotnych i bezpieczeństwa*. Większa przejrzystość i polepszona ochrona konsumenta przyniosą korzyść dla konsumentów europejskich. Jednocześnie, obie strony zachowają pełną niezależność ustawodawczą.

W propozycjach przedstawionych w komunikacie nie ma niczego, co by godziło w model społeczny.

1.4 *Oddziaływanie na państwa trzecie i stosunki międzynarodowe*

Oddziaływanie na państwa trzecie będzie odczuwalne w trzech obszarach: (i) połączonych wysiłków UE-USA w promowaniu ochrony praw własności intelektualnej, (ii) promowania globalnych norm telekomunikacji i wprowadzenia niezależnych regulatorów rynków telekomunikacji w państwach trzecich, (iii) połączonych wysiłków UE-USA w ustanawianiu norm na *forum światowym*.

Wniosek Komisji nie narusza zobowiązań UE w odniesieniu do WTO. Zaproponowane inicjatywy są zgodne i uzupełniające w stosunku do zasad WTO. Kodeks TBT w ramach WTO pozwala UE na zawieranie porozumień o wzajemnym uznawaniu i akceptowaniu przepisów technicznych innych państw jako równoważne.

2. **W JAKI SPOSÓB BĘDĄ MONITOROWANE I OCENIANE WYNIKI I ODDZIAŁYWANIE WNIOSKU PO WDROŻENIU?**

Komisja zaleca utworzenie wspólnej strategii wzmocnienia partnerstwa gospodarczego UE-USA, którym mogliby się kierować właściwi negocjatorzy obu stron odpowiednio w odniesieniu do uzgodnionych sektorów, w celu sporządzenia jak najszybciej planów wdrożeniowych, aby móc zrealizować w największym możliwym stopniu cele przedstawione w niniejszym komunikacie. Zachęcałoby to również negocjatorów do rozpoczęcia prac nad wiążącym Porozumieniem o Partnerstwie Gospodarczym. Monitorowanie wdrożenia zostałoby osiągnięte poprzez istniejące i jakiegokolwiek zaproponowane nowe struktury dialogu.

3. KONSULTACJA Z PODMIOTAMI ZAINTERESOWANYMI

3.1 *Z którymi zainteresowanymi stronami przeprowadzono konsultacje i jakie były wyniki konsultacji?*

W następstwie programu określonego w deklaracji podczas szczytu w 2004 r., zainteresowane podmioty w UE (i w USA) zostały zaproszone do przedstawienia uwag na temat ulepszenia partnerstwa gospodarczego z USA. Konsultacje publiczne w formie kwestionariusza zostały rozpoczęte w dniu 30 września 2004 r. Społeczność przedsiębiorców, organizacje ochrony środowiska naturalnego oraz konsumenckie, związki zawodowe oraz inne zainteresowane grupy oraz jednostki zostały zaproszone do przedstawienia poglądów na temat przeszkód, które napotykają w prowadzeniu handlu lub inwestowaniu na rynku drugiej strony oraz w przyszłych stosunkach handlowych oraz gospodarczych między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi.

Kwestionariusz został umieszczony na stronie internetowej „Your Voice in Europe” („Twój głos w Europie”) i był dostępny do 31 grudnia 2004 r. Za jego pośrednictwem przekazano około stu poważnych i konstruktywnych odpowiedzi. Zainteresowane podmioty z wielu sektorów przedstawiło swoje poglądy. W Internecie opublikowano wkład podmiotów, które wyraziły na to zgodę.

Zainteresowane strony miały również możliwość przedstawić swoje poglądy podczas konferencji dla zainteresowanych stron w Brukseli w dniu 22 października 2004 r. i 7 marca 2005 r.

3.2 *Zgodność z minimalnymi standardami konsultacji*

Komisja czuwała nad tym, aby istotne podmioty miały możliwość wyrażenia opinii w kwestii wspierania transatlantyckiego partnerstwa gospodarczego. Poprzez zaproszenie wszystkich zainteresowanych stron do uczestniczenia w dwóch konferencjach i wypełnienia szeroko zakrojonego kwestionariusza, Komisja zapewniła uwzględnienie w wystarczającym stopniu wszystkich interesów w procesie konsultacji. Zapewniła długie terminy, umożliwiając zainteresowanym podmiotom wystarczającą ilość czasu na udzielenie odpowiedzi. Wreszcie, poprzez upublicznienie istotnych informacji, dopełniono wymogów Komisji dotyczących publikacji i uzyskania informacji zwrotnej.